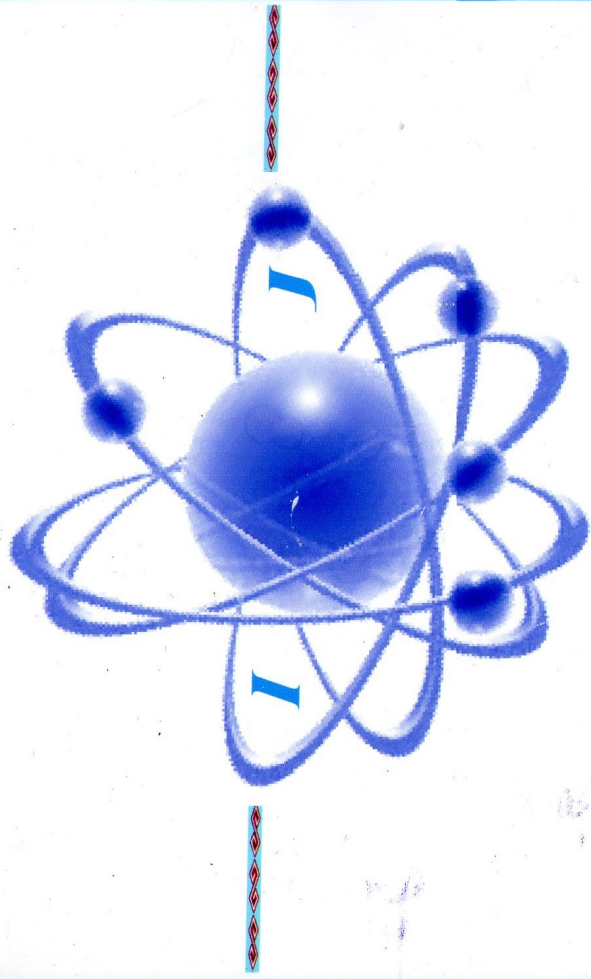

ISSN 2010-720X

ILIM HĀM JĀMIYET

FAN VA JAMIYAT

2016 (№3)

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒӨРҒЭСИЗЛИГИНЕ 25 ЖЫЛ

Гөззал ҳәм бийтәкирарымсаң,
муқаддес Ұатаным, жаным саған
пидә, Өзбекстаным!

И.А.КАРИМОВ

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI XALIQ
BILIMLENDIRIW MINISTRILIGI**

**ÁJINIYAZ ATINDAǴI NÓKIS MÁMLEKETLIK
PEDAGOGIKALIQ INSTITUTI**

ILIM hám JÁMIYET

Ilmiy-metodikahq jurnal

**Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat
pedagogika instituti**

FAN va JAMIYAT

Ilmiy-uslubiy jurnali

**Нукусский государственный педагогический
институт имени Ажинияза**

НАУКА И ОБЩЕСТВО

Научно-методический журнал

**Nukus State Pedagogical Institute
named after Ajiniyaz**

SCIENCE and SOCIETY

Scientific-methodical journal

№3

2016

АДАБИЙ МАТН ВА МУСТАКИЛ ФИКРЛАШ
Р.Х.Ниёзматова- педагогика фанлари доктори, профессор

Илмий номидаги Тошкент давлат педагогика университети

Таянч сўзлар: бадиий образлиқ, адабий асар, мустақил фикрлаш кўникма ва малакалари, мустақил фикр баён қилиш, фикр алмашиш, мустақил қарор қабул қилиш.
Ключевые слова: творческий образ, литературный текст, литературное произведение, навыки и умения собственного мышления, изложение мысли, обмен мнениями, самостоятельное принятие решения.
Key words: a creative image, literary text, a literary work, skills and habits of critical thinking, a thought statement, an exchange of thoughts, independent decision-making.

Академик лицей ва касб-хунар коллежларининг «Ўзбек тили» дарсларида Ўзбек адабиёти намуналарини ўрганиш юзасидан ташкил этиладиган дарсларда талабаларнинг муштақил фикрлашлари билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш борасидаги барча ишлар муваффақиятлар гарови саналади. Ёшларнинг мустақил фикрлашлари учун кенг имкониятлар яратиб бериш эса самарали таълимнинг муҳим омиллари сирасига кирди. Тафаккур муштақиллиги маълум даражада билим олишдаги муштақилликка таянади, ўз навбатида уни маънан ва руҳан озиклантириб туради.

Адабий асарда сўзга бадиий образлиқ юкланади. Бу ҳолат тарқимда ҳам услубий бўёқли муқобилларни танлашга ундайди. Грамматик воситалар хусусида ҳам худди шу вазиятга дуч келиш мумкин. Хуллас, адабий материални ўрганишда қадам-бақадам мустақил қарор қабул қилиб беришни тақозо этадиган жиҳатлар ниҳоятда кўп.

Ўқувчиларнинг мустақил фикрлашини уларнинг муштақиллик намоён этишидан ташқари, яна икки хил маънода тушуниш мумкин:

1) кенг маънода, яъни ўқувчида “шахслик сифатларини шакллантириш, маънавий қамолотини таъминлаш ва бу йўлда мустақил мулоҳаза юритишга ўргатиш” [1] мазмунда;

2) тор маънода, яъни билимларни ўзлаштириш, таълим жараёнида фаол иштирок этиш маъносид.

Академик лицей ва касб-хунар коллежлари ўқувчиларида мустақил фикрлаш билан боғлиқ шахслик сифатлари барча ўқув фанлари дарсларида шаклланиб боради. Ўзбек тили машғулоти яна шу йўналишдаги ишлар ўзанида ўзининг муносиб ҳиссасини кўшмоғи зарур.

Академик лицей ва касб-хунар коллежларининг ўзбек тили машғулотида адабий материалларни ўқиб-ўрганиш жараёни эркинлаштириш, мустақил фикрлаш учун зарур шарт-шароитларни юзга келтириш, бу жараёни методик жиҳатдан қўллаб-қувватлаш муаммони ҳал этиш чораларидаги сирасига кирди.

Машғулотларни эркинлаштириш шунинг учун ҳам керакки, ўқувчиларнинг адабий матнини ўқиб ва таҳлил қилишда йўл қўядиган хатолари кўпинча баҳога таъсир этади. Шунинг учун бахона мустақил фикрлашга гов бўладиган омиллардан бири сифатида тан олиш ва уни бартараф эттиш йўллари излаш лозим. Албатта, бу иш ташкилий масалани қайта кўриш, ислоҳ қилиш йўли билан қисқа фурсатда амалга оширилиши мумкин. Лекин асосий қийинчилик бунда эмас. Гап тўғри методик ечимлар топа билинмади.

Кинининг билими қанчалик кўп бўлса, маънавияти қанчалик бой бўлса, ўз билим қучига ишончи қанчалик барқарор бўлса, у қарор қабул қилишда шунчалик мустақил бўлади. Зеро, билим, маънавият кўшилиб, қарашларни, эътиқолни юзга келтиради.

Дарҳақиқат, ўқувчи адабий матнини ўқиб жараёнида тўлиқ мустақил бўлиши мумкин. Бунинг учун унда етарли сўз бойлиги, турли хил синтактик қурилишдаги гаплар мазмунини тушуниш йўлидаги таҳлил ва синтезлаш, умумлашмалар чиқара олиш қуввати шакланган бўлиши даркор. Бу борада қуйидаги ишларни амалга ошириш жоиз:

1) адабий матнини ўқигна қадар ўзбек тилини ўрганиш жараёнида лугат иши ҳамда турли хил синтактик қурилма-ларни таҳлиллий ўқиниш йўлга қўйиш ва ўқувчиларда бу борада тегишли билим, кўникма ва малакаларни ҳосил қилиш лозим;

2) адабий матнини мустақил ўқиб учун машғулотда қатароқ луғатга, грамматик воситалар, сўз бирикмалари изоҳига эга бўлган зарур ахборот технологияларидан фойдаланиш керак.

Албатта, адабий матн мазмунини тўлиқ тушунишни таъминловчи ашёлар мавжуд бўлган шароитда ҳам мустақил фикрлашни тайёрловчи чоралар кўрилмағи, иш турлари

жорий этилмоғи даркор. Бунда талабаларнинг таълимий ўқиб чоғида айрим лексик ва грамматик хато қилишлариغا йўл қўйиш, гуруҳли ишлар жараёнида бир-бирининг нуқсонларини кўрсатиб туриш ва аста-секин, оғриқларсиз бартараф этиш ана шундай чоралардан биридир.

Ўқувчиларни мустақил фикрлашга ўргатишда ўзбек тили дарсларида, адабий матн устидаги машғулотларда бажариладиган ҳар бир иш турида муаммоли таълим унсурлари ни қўллашга ҳаракат қилиш, уларни баҳс-мунозаратга, фикрлар беллашувига тортиш муҳим ўрин тутди.

Адабий материални ўқиб жараёнида талабаларнинг сўз бойлигини, грамматик воситаларга доир билимларини ошириш асосий мақсад эмас. Булар адабий ўқишга ўтишда бир кўприк, ҳолос. Асосий мақсад бадиий асарнинг мўлжалдан келиб чиққан ҳолда ўқувчини миллий маънавият, ўзбек халқининг ҳаёти билан яқиндан таништириш, ёшларнинг турмуш тажрибасини орттиришдир.

Ўзбек халқининг миллий маънавияти, турмуш тарзи билан танишмоқчи бўлган одамга бадиий асарлар ёрдамга келади. Аксинча, шунчаки унинг кўрган-кечирганлари эса таассуротларнинг юзак, нуқсонли бўлишига ўрин қолдиради. Бадиий фильмларда ҳам ўзбекларнинг ҳаёти яққол тасвирланади. Лекин ҳаётда ҳам, фильмларда ҳам одамлар орасидаги шарқона муносабатларнинг мотивларини илгаш қийин кечади. Бадиий асарда эса ёзувчининг муносабати, поэзияси, қаҳрамонларнинг бир-бирларига берган баҳоалари кўшилиб боради. Мустақил фикрловчи талаба баҳоалари адабий материални ўқиб-ўрганиш билан боғлиқ билим, кўникма ва малакалар ниҳоятда зарурлиги ана шунда ҳам намоён бўлади.

Бинобарин, ўқувчи ўзининг фикрини мустақил баён эта олишдан тортиб айрим муаммоли вазиятларда мустақил қарор қабул қила билишигача бўлган даражаларда малака ҳосил қилиши лозим. Адабий материаллар талабанинг ҳаёт тажрибасини ишга солиш асосида турли хил ҳаётий вазиятларда тўғри хулосага, тўғри ечимга, тўғри йўл танлаш, белгилашга ўргатувчи мактаб вазифини ўтайди.

Баҳслашиш эҳтиёжи этилиб келётган фикрлаш жараёнининг инфодас бўлибгина қолмай, шаклланиб келётган шахсонинг ўзлигини қарор топтириши, ўзининг баҳслашиш, бирор нарсани ҳал этиш, муштақилликда қатталар билан тенг ҳуқуқли эканлигини ёқлаш эҳтиёждир. Баҳс чоғида ўқитувчи ўқувчилар билан баббаравар ҳақиқат изловчиси бўлиб ҳаракат қилади. Ана шу баҳсда у ўз билимдонлигини намоён этиади, чунки кенгрок фикрлайди, яхши асослайди, бу фазилятлар эса ўқувчиларда қатта ҳурмат уйғотади. Баҳсларда ҳар бир ўқувчининг “шахсий фикри”, ўз мавқеини йўдалаш ва асослаш малакаси жуда қадрланади.

Ўқувчи адабий матнини ўрганишда фаол мавқеда бўлса, шундай мавқе таъминланса, унинг мустақил фикрлаши ўз қобилиятидан қуч олади. У бошқаларнинг фикрлари билан ҳам қизикади, баъзан уларга танқид кўзи билан қаради. Р.В.Глинтершчикнинг аниқлашича, ўқув-билув фаоллиги методик фаолликка олиб келади: дарсда бундай ўқувчи фақат эмоционал ва ақлий зўриқиб дақиқаларининг қадрлайди, адабиётни қандай ўрганиш бўлишини аниқ ва равшан аниқлайди, ўз ақлий фаолиятини назорат қилиш ва йўналтиришга ҳаракат қилади [2]. Методист олим С.Магочоновиинг қуйидаги таъкиди ҳам гоғтада ўринли: “Ўқиб-ўрганиш малака ва кўникмаси шакланган кишининг билимларни пуқта ўзлаштириши мумкин” [3].

Хуллас, академик лицей ва касб-хунар коллежларининг рус туруқларида ўзбек адабиёти намуналарини ўрганиш юзасидан ташкил этиладиган дарсларда талабаларнинг муштақил фикрлашлари уларда мустақил билим олиш, ўзларида шунга монанд кўникма ва малакаларни шакллантириш замирида амалга ошади, мустақил фикр баён қилиш, фикр алмашиш, айниқса, баҳслашиш жараёнида ривожланади, натижада машғулотлар самарали ўтади.

Адабётлар

1. Хусанбоева К. Адабий таълимда мустақил фикрлашга ўргатиш асослари. – Тошкент: Узинкомцентр, 2003.
2. Глинтершпик Р.В. Ученик и учитель на уроке литературы (К проблеме психологического обоснования методики преподавания литературы) // Восприятие учащимися литературного произведения и методика школьного анализа: Пособие для учителей. Под ред. Проф. А.М.Докусова. – М.: «Провсвещение», 1974. – С. 25-26.
3. Матчанов С. Умумтаълим тизимида адабётдан мустақил ишларни ташкил этиш / Пед.фан.д-ри ... дисс.авторреферати. – Т.: 1997.

Мақолада адабий матн мазмунини тўлиқ тушунишни таъминловчи ашёлар мавжуд бўлган шароитда ҳам мустақил фикрлашни тайёрловчи чоралар кўриш, иш турларини жорий этиш зарурлиги кўзда тутилган. Бунда талабаларнинг таълимий ўқиш чоғида айрим лексия ва грамматик хато қилишларига йўл қўйиш, гуруҳли ишлар жараёнида бир-бирининг нуқсонларини кўрсатиб туриш ва аста-секин, огрикларсиз баргараф этиш зарурлиги билдирилган.

В статье рассматривается важность внедрения видов работ, пути подготовки к самостоятельному мышлению, даже при обеспеченных материалами условиях, для полного понимания содержания содержания литературного текста. Здесь описывается показ недостатков друг друга в процессе групповых работ и важность постепенного, лёгкого преодоления допущения некоторых лексических и грамматических ошибок во время обучения студентов.

The article deals with introductions of different kinds of work, ways of the preparation for critical thinking, even being provided with materials, for the full understanding the content of the literary text. Here are described the demonstration each other's lacks in the group works and gradual, easy overcoming of some lexical and grammatical errors in teaching students.

ТАЛАБА ЁШЛАРНИ АХЛОҚИЙ – ЭСТЕТИК ТАРБИЯЛАШ - ДОЛЗАРЪ ИЖТИМОЙ ПЕДАГОГИК МУАММО

Ч.А.Сабинова - катта илмий ходим – излагувчи

Урганч давлат университети

Таянч сўзлар: юксак маънавият, умуминсоний кадрлар, таълим, тарбия, ахлоқ, маънавий - ахлоқий тарбия, эстетик тарбия, одоб – ахлоқ, соғлом авлод, маънавият, методологик мезонлар, маданий - тарихий мерос, баркамол шахс.

Ключевые слова: высокая духовность, общечеловеческие ценности, воспитание, воспитание, духовность, методологические принципы, культура, наследие, эстетическое воспитание, этика, здоровое поколение, образование, духовность, методологические принципы, культура – историческое наследие, всесторонне развивая личность.

Key words: spirituality, education, upbringing, human values, education morality, spiritual and moral upbringing, aesthetic upbringing, ethics, healthy generation, methodological, principles, cultural and historical heritage, widely-developed personality.

Ўзбекистонда давлат таълим сиёсатининг асосий йўналишларидан бири таълимни ривожлантириш, ушбу жараёнда ёшларни баркамол, маънавиятли, етук мутахассис кадр қилиб камол топтиришдир. Давлат таълим сиёсатида ёшларни миллий, умуминсоний кадрларга асосланган ҳолда тарбиялаш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Президентимиз И.А.Каримов “юқори маънавий” – мамлакатимизнинг “буюк келажги” [1:17] деб ҳисоблайди ва “маънавий баркамол кишилар таракқиётни таъминлайдилар” [2:42] деб таъкидлайди, шу сабабдан кадрларнинг янги авлодини ўқитиш ва тарбиялаш муқаррар равишда ҳамда уларнинг профессионал даражада “ривожланиши ва янгиланиши” керак [6:25], бу аинқиса “амалий тарбияга” таълуқлигини таъкидлаб ўтади.

Ўзбекистон Республикасининг таълим соҳасидаги давлат сиёсатининг бош ғояси таълим соҳасини тубдан ислох қилиш, миллий таълим тизимини жaxon таълим стандартларига тенглаштириш, кадрлар тайёрлаш миллий моделига мувофиқ замонавий билимларни пухта эгаллаган, эркин, мустақил фикрловчи, хар томонлама ривожланган қомил инсон ва малакали мутахассисни тарбиялаб вояга етказишдан иборатдир[4:4].

Ёшларни ахлоқий – эстетик тарбиялаш – давлат аҳамиятига молик биринчи даражали масала бўлиб, унинг ҳал этилиши учун улкан ишлар амалга оширилган. Масалан, Бунга мисол давлат хужжатлари – Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ги Қонуни, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Президентимизнинг таълим соҳасидаги чиқарган фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг шу соҳадаги қарорлари, фармойишлари ва ҳоказоларини келтиришимиз мумкин. Мазкур хужжатларда маънавий-ахлоқий ва эстетик тарбия масалаларига алоҳида эътибор қаратилган, маънавий-ахлоқий ва эстетик тарбия миллий ва умуминсоний кадрларга асосланиши, ўсиб келаётган ёш авлоднинг шахсини ривожлантириш ва камол топтириш зарурлиги таъкидланади. Юртбошимиз ўз асарлари ва маърузаларида мамлакатимизнинг тикланиши ва жамиятимизнинг ривожланиши хозирги замон кишининг маънавий баркамоллигига, янги, соғлом авлодга боғлиқлигини таъкидлайди: “Соғлом авлод – мамлакатимиз тарбия муҳим аҳамиятга эга эканлигини эътироф этади. “Биронга жамият ўз келажигини маънавий салоҳиятини, инсонлар онгида маънавият ва ахлоқий кадрларни, ривожлантириш ва мустаҳкамлашсиз тасаввур қила олмайди” [3:131]. Президентимиз, ёшлар тарбиясига муносабатни қайта кўриб чиқиш керак, деб ҳисоблайди ва - “Маънавий юксак инсонларгина таракқиётни таъминлайди” [2:42], деб эслагани. Бу муаммони ҳал этишни кечиктирмаслик керак: “Биз ёш авлодини тарбиялашга

аҳамият бермас эканмиз, келажакни йўқотамиз” [5:13]. Шунинг учун Президентимиз таълим ва тарбия “ривожланиши ва янгиланиши” керак, деб ҳисоблайди [6:25], бу ривожланиш ва янгилаш маънавий-ахлоқий юксалиш орқали кечини ва инсон шахсининг ривожланишига йўналиштирилган бўлиши керак. Хусусан, Президентимиз одоб-ахлоқ ва инсонпарварлик тамойиллари [1:16], шу жумладан, умуминсоний кадрият ҳисобланган ва янги мазмун билан тўлдирилган аъёнлари, [1:60] мезон сифатида хизмат қилиши кераклигини қайд этади ва инсон омилли, тарихий – педагогик аъёнлари, қадимий тарих ва маданиятга алоҳида эътибор қаратади. Чунки инсонпарварлик даражасида “қадимий тарих ва маданият маънавий-ахлоқий онга улкан таъсир кўрсатади” [1:10]. Фақат, таъкидлайди Юртбошимиз, бу аъёнларни “уйғотиш, янги мазмун билан бойитиш зарур” [1:60]. Миллий-маънавий, тарихий-маданий меросга энг муҳим ўрин бериллади. Бу табиий, қадимдан халқнинг маънавий дунёси, авваламбор, унинг ахлоқий ва эстетик маданиятидир ва бу маданият баркамол шахсни тарбиялайди.

Хозирги олий таълим тизимида талаба ёшларни маънавий-эстетик ва маънавий-ахлоқий тарбиялашнинг роли ва аҳамияти ортиб бормоқда. Юртбошимиз айтганидек, “амалий тарбия” йўлга қўйилмоқда [2:48], унинг усуллари, методикаси такомиллаштирилмоқда, дарсликлар қайта кўриб чиқилмоқда [2:49]. Талаба ёшларни маънавий-ахлоқий, маънавий-эстетик, ахлоқий-эстетик тарбиялашда туб ўзгаришлар юз бермоқда, тарбиянинг талаба ёшлар шахсининг баркамол ривожланишини таъминловчи турли жиҳатлари такомиллаштирилмоқда.

Президент И.А.Каримов давлат нуқтаи назардан хозирги кун ёшларини маънавий, ахлоқий камол топтириш зарурлигини методологик асослаб берди ҳамда хозирги кун ёшлари шахсини ривожлантириш ва камол топтириш мақсадида тарбия муаммосини назарий ва амалий жиҳатдан ҳал этишга зудлик билан киришишга даъват этади. Шу билан бирга таълим тарбияни ривожлантириш ва янгилаш йўллари, йўналиши ва омиллари, принциплари, воситалари ва мазмунини белгилаб беради. Юртбошимиз, талаба ёшларни тарбиялаш тизимига ташкилий-ижобий ўзгаришлар киритиш тарафдори. Бу, биринчи навбатда халқ таълими соҳаси мутахассислари – педагог кадрларни тайёрлашга таълуқлидир.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида талабаларни тайёрлашга муносабат ўрин берилган: методологик мезонлар, мақсад ва вазифалар аниқ кўрсатилган, асосий тартиб-қоидалар ва йўналишлар белгилаб берилган, ёш мутахассислар тарбиясининг моҳиятига эътибор қаратилган. Шахсни камол топтириш мақсадида ёш

MAZMUNI

Базарбаев Ж.Б. Гeresизлик жемислери ямаса жокары рухыйлык хэм озлгинимзди тиклеу меселелери.....	3
Алламбергенов К. Geresизлик дауири каракалпак адебияты раужаланыуынын баслы бағдалары.....	4
ТАВЫУ НАМ ТЕХНИКАЛҚ ІЛІМЛЕР	
Алламуратов Б., Алламуратова З., Есемуратов П. Карамадлар сутинин биосинтезленуі хэм физика-химиялык касиетлери.....	7
Verdibetova A. Atrof muhitni muhofazalashning dolzarbligi.....	8
Ганиова Р.Т., Утепова Г.Б. Табий география дарсларида махалий географик туниначаларни ургатиш нуллари.....	9
Даль-жанов Б.М., Султанов М.К., Еримбетова З.Б., Бекжанова Г.С. Судбно-медицинская оценка алкогольной интоксикации при скоропостижной смерти.....	11
Утемуратова Д. Культиватордын жумыс органлары бойынша орынланган илимий жумысларга шолуу.....	12
Паучанова Г.Ж., Кутлымуратов М.А. Колайсыз факторларга организмнин шыдамлыгынын арттырууда физикалык шыныгулардын ахмийети.....	14
Abdullaev A., Jugnisova J. Infomatsiyalardi sistemalastiruv usullari.....	15
Норматов Ш.Б. Замонавий криптографик алгоритмлар учун катта туб сонларни генерациялаш масалалари.....	17
JAMIYETLIK NAM EKONOMIKALIQ ILIMLER	
Авилова А.К. Новые материалы к истории Отрарского оазиса доарабской эпохи.....	Тарих
Базарбаев Р.Ж. Каракалпакстанда шоралар хахимиятынын кадрлар сиясаты гeresизлик назеринет.....	19
Исманлова З. Озбекстан Республикасы Президентни сайлауы хақкындагы нызам хэм пукаралардын сайлау хуқыклары хэм кешилликлери.....	20
22	
TIL BILIMI NAM ADEBIYATTA XIW	
Абишов Г.М. Атак хэм лауазым атларынан гайда болган топонимлер.....	Тil bilimi
Алламбергенова Г.А., Уснатдинова А.К. И.Юсупов шығармаларында фразеологиялык сөз дизбеклеринин жумсальу өзгешелити.....	24
Argieva B.A., Tajetdinova A. Reading as one of the main skills in teaching english.....	25
Elmurgatova Z.KH. Speaking activities and games using in teaching foreign language.....	26
Халыммусаева Н.Н. "Орзингул" достони матнининг фонетик хусусиятлары.....	27
Хошанов Б.Х. Изучение значения во времени в языке различных систем.....	29
Ибрагимов Ю.М., Ибрагимов У.Ю. Она тилини ўқитиши жараёнда инновацион технологиялардан фойдаланишининг ахамияти.....	30
Жураев Ш. Икки тилшилик шараитида лексема хосил килишининг бир усули хақида.....	32
Сиддикова Ш.И. Бадий матнда ироник мазмун ифодаланишида ўзга гапларининг роли.....	34
Пазылов М. Кerkem шығармалар- сөйлөу мелениятимызды жақсылау куралы сыпатында.....	36
38	
Алламбергенова Г.К., Бахадырова С.Б. XX әсир хэм XXI әсир басларында каракалпак эпосларынын сырт еллерде уйренилиуи меселелери.....	Аdebiyattamir
Алламбергенова Н. "Алпомиш" достони образлары тавсифи.....	39
Алламуратова Г.Ж., Алламуратова А.Ж. Особенисти пейзажа в лирике А.Жигулина.....	41
Алланазаров Е.Е., Абибуллаева Г. Каракалпак достанышылыгын раужаландырууда С.Нурымбетовтын керкем доретиушлик хызмети.....	43
Байниязова Т.К. Каракалпак адебияттануу илиминде әдебий байланысларды уйренуу меселеси.....	44
Жаксылыкыова А., Бекбергенова М.Д. Каракалпак фольклорында ана хэм бала образы.....	46
Жаримбетов К., Палымбетова М. «Акмак патша» достанында фольклорлык мотивлердин колланылыу өзгешелити.....	48
Калбаева Г. Әлсаналарда трансфигурация кубалысы.....	49
Қазабаев С.С. Ертеқ сюжетти стилизация тийкарында жузеге келген аралық драмалық жанрлар.....	50
Мамбетов Қ. И.Юсуповтын «Акадия гүлдеген жерде» поэмасында образ хэм сюжет куруу шеберлигинин жанрлык сыпаты ашылуға тәсири.....	51
53	
Рзаева Р.К., Ешимбетова Н. Karakalpak folklore and issues of translation.....	55
Сағидуллаева Ж.Н., Б.Г.Енжмуратовтын азаматлык лирикасынын керкемлик өзгешеликлери.....	57
Сағидуллаева З.Б. Хазирти каракалпак повестьеринде кахарман образы меселеси.....	59
Тоқмыбетова Г.А. Бердақ доретиушлигинде фольклорлык дестурлер.....	61
Юнусзода З.Ю. Ахмад доний сабахтонамаларининг жанрий хусусиятлары.....	62
PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA, METODIKA, PEDTEKNOLOGIYA	
Абидова З.А. Методы исследования толерантности у специалистов системы здравоохранения.....	64
Абдиева С.М. Особенисти профессиографического подхода в деле подготовки компетентного педагога.....	66
Файзуллаева Г.Ш. Адабий тавлым жараёнда ўқувчиларининг интеллектуал салохиятини ривожлантиришининг ўзига хослиги.....	68
Ибраймова А. Физика ўқитувчиларининг масофавий малакасини оширишда вебинар ўтказишининг назарияси ва амалиети.....	70
Жиемуратова Г. Табийй географияны оқытууда дидактикалык материаллардан пайдаланыу.....	72
Жуманазарова Д. У., Кечирималик ва бағрикенглик фазиляти олий кадрият сифатында.....	73
Камилова Н.Г. Психологические особенности личности подростков – воспитанников специализированных заведений для детей с девьянтным поведением.....	74
Кобаштинев И.А., Кочкарлов А.А. Особенисти преподавания физической культуры в зарубежных вузах.....	77
Қосымова О. Талаба-кизларда ватанпарварлик туйгусини шаклантиришининг ижтимоий-педагогик асослары.....	79
Қурбайбаева Б., Султанова К. Оқытушыларда педагогикалык шеберликтинг келтипlesiуи.....	81
Қурбамуратова З. Умуғталим мактабларида бошлангич синф ўқувчиларининг психологик хусусиятлары.....	82
Махмулов С.Ю., Умаралиева М.А. Илмий - педагогик ва ўқув – методик нашрлар оркали информациявий тахдидларга карши курашиш механизми.....	83
Махмулов А.М., Ниязов Аб.Т., Булгуси менелджерлар бошкарув кўникмалари шаклланшининг психологик омиллары.....	85
Нияметова Р.Х. Адабий матн ва мустикал фикрлаш.....	87
Сабирова Ч.А. Талаба ёшларни ахлоқий – эстетик тарбиялаш - долларб ижтимоий - педагогик муаммо.....	88
Тайлакова Ш.Н. Тавлим ва тарбия жараёнда ўқувчи-ёшлар маънавиятини оммавий ахборот воситалари асосида шаклантириш технологияси.....	89
Vakhobov M.M. Methodical concepts of monitoring model in general secondary education system.....	91
94	
Пазылов А. Таржима асосларини билгингиз келса.....	RECEZIYA